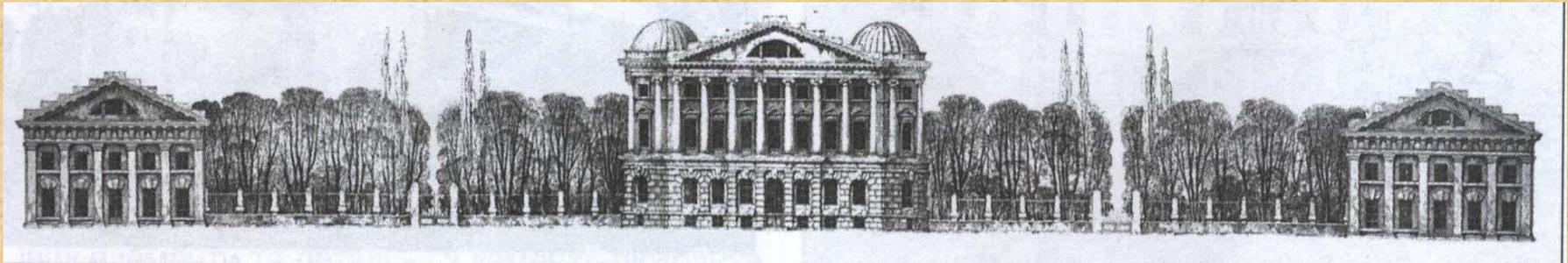

Андрій Розумовський – власник Батуринської економії,

до 265 річниці з дня народження
видатного мецената, дипломата –
Андрія Кириловича Розумовського

НІКЗ “Гетьманська столиця”
2017 р.

Життя та діяльність відомого політика, дипломата та улюбленого сина гетьмана України Кирила Розумовського – Андрія тісно переплелися з Батурином. Адже, саме А.К.Розумовський став останнім власником Батуринської економії, яку отримав у спадщину відповідно до “Распределительной записи имений графа Кирилла Григорьевича Разумовского между его сыновьями”, яка була складена ще 1800 р.

Народився Андрій Кирилович Розумовський на історичній Чернігово-Сіверщині – в м. Глухові 22 жовтня 1752 р. у родині гетьмана України Кирила Григоровича Розумовського.

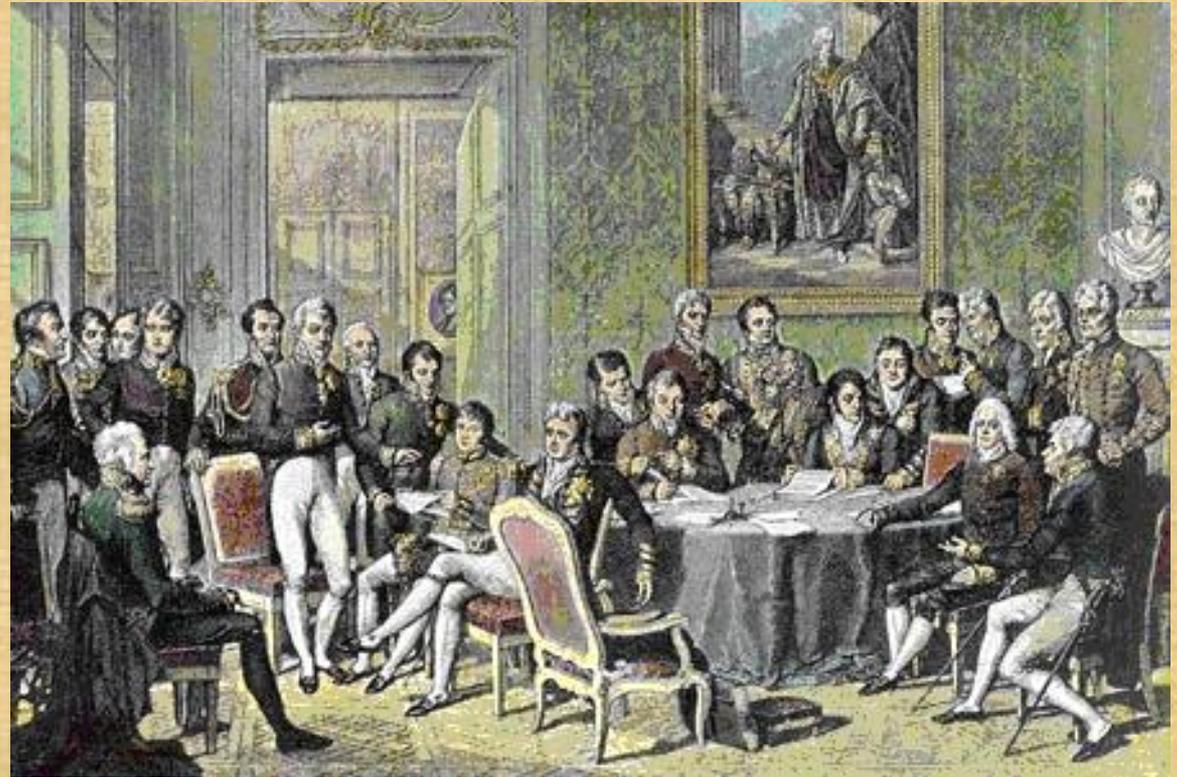
Юнак отримав ґрунтовну освіту навчаючись в одному з найкращих європейських університетів - Страсбурзькому, в якому колись навчався його батько. В 1769 році розпочав військову кар'єру на флоті, отримав звання лейтенанта.

Портрет Андрія Кириловича Розумовського.
А.Рослін. 1776 р.

В 25 років розпочалася блискуча кар'єра Андрія Кириловича Розумовського на світовій дипломатичній арені. Він успішно займав посади посла Російської імперії у Неаполі, Данії, Швеції, Австрії. Андрій Розумовський віддав 30 років свого життя дипломатичній службі.

Всі його дипломатичні старання були спрямовані на досягнення мирних відносин між європейськими країнами. Всесвітнє визнання Андрію Розумовському приніс Віденський конгрес, за організацію якого він отримав найвищі державні нагороди – титул світлішого князя, а згодом чин дійсного таємного радника першого класу.

Віденський конгрес.
Гравюра. Ж.Годфруа по оригіналу Жан-Батіст
Ізабе. 1819 р.

Портрет Єлизавети Тун
Гогенштейн (Розумовської).
Г.Фюгер. 1787 р

Палац Андрія Розумовського. Відень.
XXI ст.

Значний відрізок життя пов'язав Андрія Кириловича з Віднем. Перебування молодого дипломата у австрійській столиці стало доленосним етапом у його кар'єрі та особистому житті.

Завдяки блискучій освіті, знанню мов, витонченим манерам, чудовому розумінню мистецтва А.К.Розумовський увійшов у вузьке коло віденських аристократів. Андрій Кирилович зав'язав дружні стосунки з графінею Марією Вільгельміною фон Тун-Гогенштейн. Сімейство Тун славилось як покровителі Моцарта, Гайдна, Бетховена. Саме з цією родиною Андрій пов'язав своє особисте життя, одружившись на старшій доньці Тунів- Єлизаветі у 1788 році.

У Відні Андрій Кирилович Розумовський віддається сімейній пристрасті – будівництву. У своєму величому віденському палаці А.К.Розумовський займається облаштуванням картинної галереї.

Життя та діяльність відомого політика, дипломата та улюбленого сина гетьмана України – Андрія Кириловича Розумовського тісно переплелися з Батурином. Він ніколи не полишав зв'язку з батьком, був частим гостем у гетьманській столиці.

У зв'язку з політичними опалами Андрій Кирилович проживав з батьком у Батурині в 1777 та 1799 роках. Багато часу проводили разом гетьман та його син Андрій. Лист Андрія до дружини в деталях описує його перебування в Батурині: «Я встаю в 7 часов. Мне докладывают, когда батюшка встает, я первый к нему являюсь. В полдень я снова прихожу к нему, после часа он играет в триктрак с Адамом. В два часа садятся обедать. Я сижу за столом подле батюшки, всех нас мужчин и женщин 20 человек».

Старий гетьман в Батурині.
Тіньове зображення.
Кінець XVIII ст.

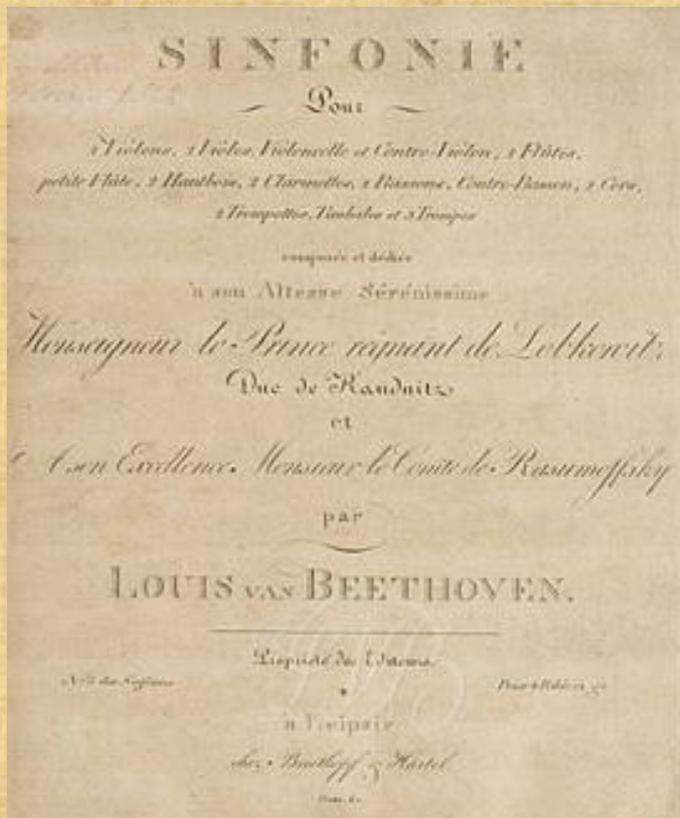

Портрет Кирила Григоровича Розумовського.
П.Батоні. 1776 р.

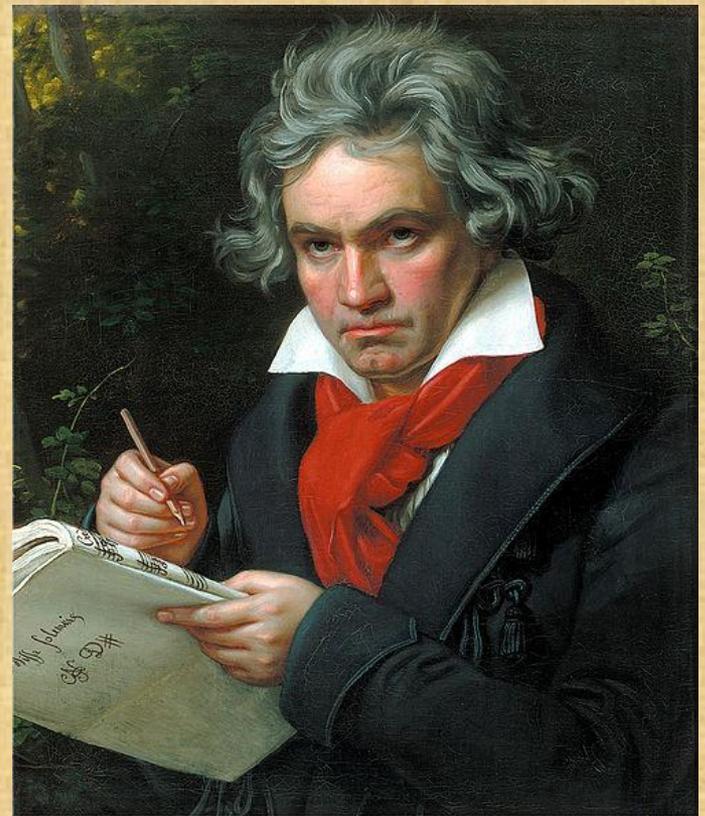
В 1803 р. помирає гетьман Кирило Розумовський, згідно заповіту Андрій успадковує Батуринську економію та палац, побудований за проектом Чарльза Камерона. Для владнання всіх справ пов'язаних з батьківським спадком Андрій приїздить до Батурина через 5 місяців, після смерті батька з метою належним чином вшанувати пам'ять Кирила Григоровича та впорядкувати всі справи, пов'язані зі спадком. Саме на замовлення Андрія Розумовського відомим скульптором І.Мартосом 1803-1805 рр. було виготовлено надгробний пам'ятник К.Г.Розумовському, який був встановлений над склепом гетьмана у Воскресенській церкві.

Надгробний пам'ятник К.Г.Розумовського.
Скульптор І.Мартос. 1803-1805 рр.

Титульна сторінка з першого видання з партитури симфонії № 5 Людвіга ван Бетховена з присвятою А.Розумовському

Портрет Людвіга ван Бетховена.
Й.Штілер. 1820 р.

Спадщина отримана після смерті батька, дозволила Андрію Кириловичу в 1808 р. організувати найкращий квартет свого часу і перший в Європі ансамбль постійного складу, який називали «Квартетом Розумовського» або «Квартетом Бетховена», адже репертуар складався з щойно створеного композитором. Власна підготовленість цілком дозволяла Андрію грати партію другої скрипки в квартеті. В 1808 р. Бетховен присвячує А.Розумовському симфонії № 5 і № 6, які згодом завоювали славу найпопулярніших у світі.

Отримавши у спадок Батуринську економію Андрій Кирилович Розумовський піклується про гарне функціонування підприємств, призначає управляючого економією – Василя Статера.

На час володіння А.К. Розумовським Батуринською економією в ній діяла: суконна мануфактура, воскова свічкова фабрика, вівчарний завод, винокурні, кінний завод, млини. З нотаток мандрівника Отто фон Гуна за 1805 р. відомо, що в колишній гетьманській резиденції проживало 700 графських сімей. І.Долгорукий, який у 1810 р. перебував у Батурині, зазначає, Батуринське володіння приносило А.К.Розумовському дохід до 200 тис. руб. в рік.

Портрет Андрія Розумовського.
Й. Балтист Лампі старший. XIX ст.

Андрій Кирилович Розумовський у спадок отримав і палацово-парковий ансамбль.

У 1824 році внаслідок пожежі, яка тривала дві доби були знищені інтер'єри, які вражали своєю надзвичайною красою.

Після смерті А.Розумовського палацово-парковий ансамбль перейшов до опікунського управління.

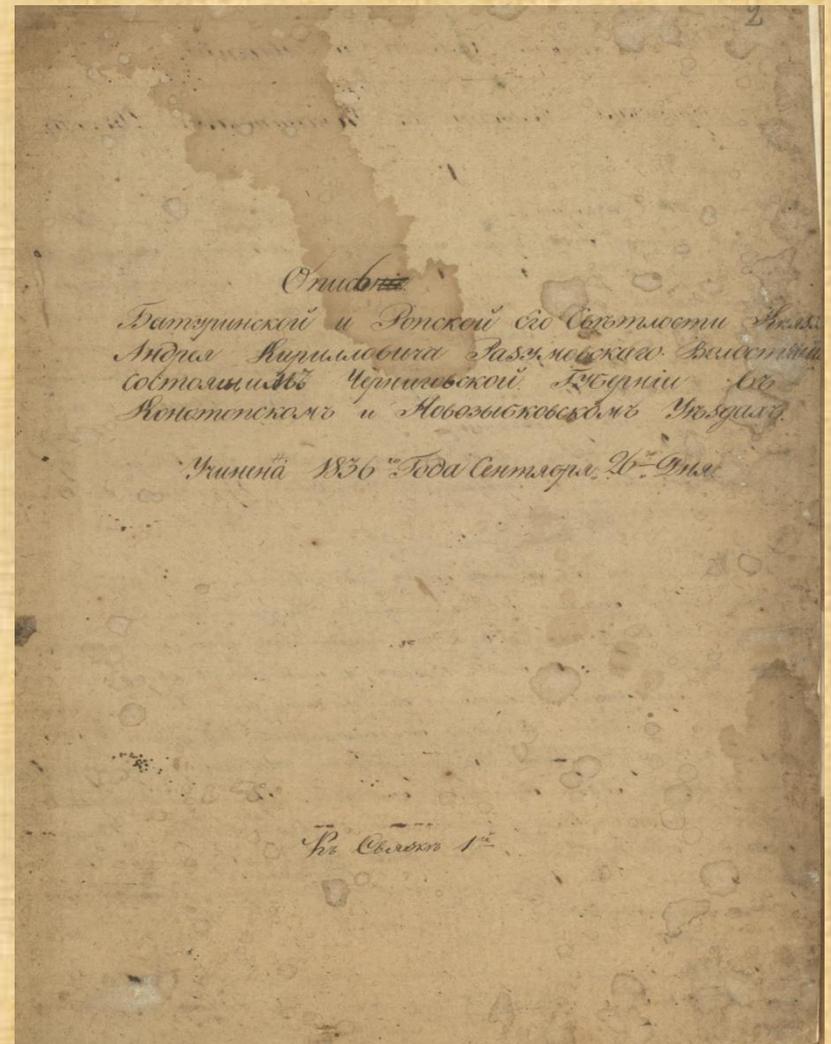
Портрет Андрія Розумовського. Невідомий художник. 1801 р.

Палац К.Розумовського

23(11)вересня 1836 р. у Відні А.К.Розумовський помирає. З його смертю припинилося володіння родиною Розумовських Батурином та економією. Був здійснений опис нерухомого майна родини Розумовських в Батурині. У документі зазначалось: економічної землі в Батурині нараховувалося 1039 дес., а селянської 1405 дес. Розумовському належали кінний та вівчарний заводи. Найбільшими підприємствами були суконна і свічкова мануфактури. В економії працювали дві винокурні, олійня, водяний млин на р. Сейм.

Цей опис майна дав змогу оцінити стан майна Андрія Кириловича, з метою подальшої передачі у відання опікунського управління. В 1855 р. економія Розумовських припинила своє існування і була передана Міністерству державних маєтностей.

Опис нерухомого майна А.К.Розумовського.1836р.

Портрет Андрія Розумовського.
Ф. Вальдмюллер. 1835 р.

Автор виставки: завідувач відділу історії Гетьманства
Фурсова Юлія